

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/44 van 15 juni 2021

over

tekst	voorontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	houdende diverse bepalingen over het gemeenschappelijk vervoer, het algemeen mobiliteitsbeleid, de weginfrastructuur en het wegenbeleid, en de waterinfrastructuur en het waterbeleid en houdende een subsidieregeling ter bevordering van een modal shift in het goederenvervoer.
roepnaam	(verzameldecreet MOW II)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 28 mei 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna de "**VTC**");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna het "**e-govdecreet**"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna de "**AVG**"), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna de "**WVG**");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Lydia Peeters, minister van Mobiliteit en Openbare Werken, ontvangen door de VTC op 31 mei 2021;

Gelet op de behandeling van de adviesvraag op de zitting van 15 juni 2021 en de beslissing om het dossier schriftelijk af te handelen;

Brengt op 15 juni 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken (hierna de “**Adviesvrager**”) verzocht bij brief van 28 mei 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “**VTC**”) over een voorontwerp *houdende diverse bepalingen over het gemeenschappelijk vervoer, het algemeen mobiliteitsbeleid, de weginfrastructuur en het wegenbeleid, en de waterinfrastructuur en het waterbeleid en houdende een subsidieregeling ter bevordering van een modal shift in het goederenvervoer* (hierna het “**Ontwerp**”).
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp verzamelt verschillende wijzigingen aan de huidige regelgeving inzake het gemeenschappelijk vervoer, het algemeen mobiliteitsbeleid, de weginfrastructuur en het wegenbeleid, evenals de waterinfrastructuur en het waterbeleid. Ook wordt een subsidiemogelijkheid gecreëerd die een verschuiving van wegvervoer naar goederenvervoer per spoor en binnenvaart (de “*modal shift*”) dient te bewerkstelligen.
4. Er bestaat op dit moment geen decretaal aanknopingspunt om subsidies te verlenen aan ondernemingen die een *modal shift* in het goederenvervoer willen bevorderen. Daarom wil de Vlaamse overheid een autonome bepaling creëren, waarbij in een later besluit de modaliteiten en voorwaarden voor het toekennen van de subsidies wordt gepreciseerd.
5. Verder bevat het Ontwerp verscheidene wijzigingsbepalingen van al bestaande decreten. Het decreet van 31 juli 1990 *betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoersmaatschappij – De Lijn* (hierna het “**Lijndecreet**”) wordt gewijzigd opdat elke persoon van twaalf jaar of ouder kan worden gesanctioneerd met een geldboete als die persoon niet over een gevalideerd vervoerbewijs beschikt. Er worden eveneens wijzigingen doorgevoerd om het Lijndecreet aan te passen aan de AVG.
6. Het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting wordt gewijzigd opdat er wordt voorzien in een vrijstelling van retributie voor ingebruiknemingen van mobipunten via bepaalde deelsystemen.
7. Het decreet van 3 mei 2013 *betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport* wordt gewijzigd opdat uitzonderlijk vervoer in bepaalde gevallen kan worden verboden of aan voorwaarden onderworpen en dat aanhangwagens achter een fiets breder zouden mogen worden.
8. Het decreet van 26 april 2019 *betreffende de basisbereikbaarheid* (hierna het “**Decreet Basisbereikbaarheid**”) wordt gewijzigd opdat bepaalde vervoersvormen, zoals het vervoer op maat en personenvervoer over water kan worden geoptimaliseerd door bepalingen betreffende handhaving en administratieve sancties op te nemen en opdat de AVG bij het verzamelen, verwerken en delen van bepaalde persoonsgegevens wordt nageleefd.
9. De VTC zal de artikelen onderzoeken volgens haar van belang zijn wat de verwerking van persoonsgegevens betreft. Het staat de adviesvrager vrij om een bijkomend advies te vragen als zij van oordeel is dat een advies over andere bepalingen ook gewenst is.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

10. De VTC stelt vast dat de **personen** van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - voor wat betreft de wijzigingen aan het Lijndecreet:
 - de personen die een overtreding begaan op de reisvoorwaarden, vermeld in artikel 2, 20° van het Decreet Basisbereikbaarheid;

- o personen die niet beschikken over een geldig vervoersbewijs of een in voorkomend geval gevalideerd vervoersbewijs;
 - o de personen die de volgende handelingen stellen:
 1. de personen die overlast veroorzaken op en rond het voertuig van de Maatschappij
 2. de personen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
 3. de personen die gevaar veroorzaken;
 - o lijncontroleurs;
 - o sanctionerende personeelsleden;
 - o de ouders en voogden of de personen die een persoon als vermeld in art. 44ter van het Lijndecreet, die minderjarig is onder hun hoede hebben; en
- voor wat betreft de wijzigingen aan het Decreet Basisbereikbaarheid:
 - o de personen die een overtreding begaan op de reisvoorwaarden, vermeld in artikel 2, 20°;
 - o de personen die niet beschikken over een geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoersbewijs, als dat is voorgeschreven;
 - o de personen die de volgende handelingen stellen:
 1. de personen die overlast veroorzaken op en rond het voertuig van de exploitant van het openbaar personenvervoer over water of het voertuig dat ingezet wordt in het kader van het vervoer op maat;
 2. de personen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
 3. de personen die gevaar veroorzaken;
 - o de leden van het controlepersoneel, vermeld in artikel 40/0/1, §1;
 - o de sanctionerende personeelsleden, vermeld in artikel 40/0/10, §1;
 - o de ouders en de voogden of de personen die een persoon als vermeld in artikel 40/0/8, die minderjarig is onder hun hoede hebben.

11. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder minstens identificatiegegevens, waaronder het rijksregisternummer en in voorkomend geval ook medische persoonsgegevens, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een **rechtvaardigingsgrond** vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9, en eventueel in artikel 10 AVG¹.
13. Het Ontwerp wijst voor zowel de wijzigingen aan het Lijndecreet (art. 9 Ontwerp) als de wijzigingen aan het Decreet Basisbereikbaarheid (art. 34 Ontwerp) een taak van algemeen belang en de uitoefening van het openbaar gezag als vermeld in artikel 6.1, e) van de AVG aan als rechtvaardigingsgrond.
14. De VTC merkt op dat als artikel 6, e) van toepassing is, de betrokkene op basis van artikel 21, 1, AVG diens recht van bezwaar kan laten gelden. Aangezien het hier voor bepaalde verwerkingen een uitgewerkte regeling van een specifieke (categorie) van geautomatiseerde verwerkingen betreft, is volgens de VTC ook de wettelijke verplichting (artikel 6, 1, c), AVG) in te roepen als rechtvaardigingsgrond.
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling².

¹ Wat ook de mogelijkheid van de verwerkingen ervan beperkt.

² Zie DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr.

16. De VTC onderlijnt in het bijzonder artikel 6.3 van de AVG dat – samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet- voorschrijft dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c)³ of punt e)⁴ van de AVG omkadert, **in principe**⁵ minstens de volgende **essentiële elementen** van die verwerkingen zou moeten vermelden met het oog op de voorzienbaarheid van de norm en om een toetsing aan de AVG mogelijk te maken:
- het doel van de verwerking;
 - de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”)⁶;
 - de betrokkenen;
 - de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
 - de opslagperioden⁷;
 - de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n)⁸.
17. De VTC constateert alvast dat uit de tekst van het Ontwerp en de memorie van toelichting, wel kan afgeleid worden:
- voor wat de wijzigingen aan het Lijndecreet betreft:
 - wat het doeleinde van de vooropgestelde verwerkingen is (art. 9 Ontwerp);
 - welke categorieën persoonsgegevens zullen worden verwerkt (art. 8 Ontwerp);
 - wie de betrokkenen zijn (art. 10 Ontwerp);
 - aan wie de gegevens worden verstrekt (art. 11 Ontwerp);
 - wat de opslagperiode(n) zijn (art. 7 Ontwerp); en
 - wie de verwerkingsverantwoordelijke(n) zijn (art. 6 Ontwerp); en
 - voor wat wijzigingen aan het Decreet Basisbereikbaarheid betreft:
 - wat het doeleinde van de vooropgestelde verwerkingen is (art. 34 Ontwerp);
 - welke categorieën persoonsgegevens zullen worden verwerkt (art. 33 Ontwerp);
 - wie de betrokkenen zijn (art. 35 Ontwerp);
 - aan wie de gegevens worden verstrekt (art. 36 Ontwerp);
 - wat de opslagperiode(n) zijn (art. 32 Ontwerp); en
 - wie de verwerkingsverantwoordelijke(n) zijn (art. 31 Ontwerp).
18. De VTC wijst erop dat er mogelijk ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 en mogelijk ook 10, AVG, namelijk de gegevens over de vorige overtredingen die een persoon heeft begaan en de medische persoonsgegevens die een persoon zelf aanbrengt ter ondersteuning van het verweer. Het is de VTC op basis van het

29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

³ “c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;”

⁴ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁵ Elementen die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen, namelijk om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (wettelijke basis) en de conformiteitstoets aan de AVG.

⁶ Zie artikel 5.1.c), AVG.

⁷ Zie ook artikel 5.1.e), AVG.

⁸ Als er meerdere verantwoordelijken voor de verwerking zouden aangeduid worden, dient desgevallend ook rekening gehouden te worden met artikel 26 van de AVG, dat de verplichting oplegt om tussen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken in een onderlinge contractuele regeling te voorzien waarin hun respectieve verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Het dient in elk geval voor elke verwerking duidelijk te zijn welke actor(en) als verwerkingsverantwoordelijke(n) optreden.

Lijndecreet niet helemaal duidelijk of “overtreding” hier in de strafrechtelijke zin moet worden geïnterpreteerd of enkel betrekking heeft op bestuursrechtelijke sancties.

19. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:

- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
- de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

20. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een **gegevensbeschermingseffectbeoordeling**.

3. Doelbinding

21. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).

22. De volgende **doeleinden** worden in het Ontwerp vermeld:

- voor wat wijzigingen aan het Lijndecreet betreft:
 - vervoersbewijzen of verminderingskaarten controleren en in beslag nemen;
 - de volgende feiten en handelingen vaststellen:
 1. feiten en handelingen die overlast veroorzaken op en rond het voertuig van de Maatschappij;
 2. feiten en handelingen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
 3. feiten en handelingen die gevaar veroorzaken;
 - betrokkenen ondervragen en inzage nemen van documenten en andere informatiedragers;
 - het proces-verbaal opmaken en versturen;
 - administratieve geldboetes en toezicht- en administratiekosten opleggen en innen;
 - een definitieve beslissing nemen na eventuele verweermiddelen van de overtreder tegen het voorstel van de beslissing te hebben verwerkt; en
 - de Maatschappij verdedigen in het kader van procedures; en
- voor wat wijzigingen aan het Decreet Basisbereikbaarheid betreft:
 - vervoersbewijzen of verminderingskaarten controleren en in beslag nemen;
 - de volgende feiten en handelingen vaststellen:
 1. feiten en handelingen die overlast veroorzaken op en rond het vaartuig van de exploitant van het openbaar personenvervoer over water of het voertuig dat ingezet wordt in het kader van het vervoer op maat;
 2. feiten en handelingen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
 3. feiten en handelingen die gevaar veroorzaken;
 - betrokkenen ondervragen en inzage nemen van documenten en andere informatiedragers;
 - het proces-verbaal opmaken en versturen;
 - administratieve geldboetes en toezicht- en administratiekosten opleggen en innen;
 - een definitieve beslissing nemen na eventuele verweermiddelen van de overtreder tegen het voorstel van de beslissing te hebben verwerkt; en

- de exploitant van het openbaar personenvervoer over water of de Mobiliteitscentrale⁹ verdedigen in het kader van procedures.

23. De VTC is van oordeel dat deze doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

24. Artikel 4.7 AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

25. Het Ontwerp doet dit:

- voor wat wijzigingen aan het Lijndecreet betreft, middels artikel 6:

“In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, wordt een artikel 44ter decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 44ter decies. De Maatschappij is de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de persoonsgegevens die worden verwerkt voor de doeleinden, vermeld in artikel 44sexies decies van dit decreet.”; en

- voor wat wijzigingen aan het Decreet Basisbereikbaarheid betreft, middels artikel 31:

“In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 9 oktober 2020, wordt aan onderafdeling 2, toegevoegd bij artikel 30, een artikel 40/0/2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 40/0/2. De exploitant van het openbaar personenvervoer over water en de Mobiliteitscentrale zijn de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in artikel 4, 7) van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de persoonsgegevens die worden verwerkt voor de doeleinden, vermeld in artikel 40/0/5 van dit decreet.”

26. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹⁰ voor de verschillende verwerkingen van persoonsgegevens al dan niet noodzakelijk is.

5. Minimale gegevensverwerking

27. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

28. De categorieën van betrokkenen worden aangeduid:

- voor wat betreft de het Lijndecreet, in artikel 10:
 - de personen die een overtreding begaan op de reisvoorwaarden, vermeld in artikel 2, 20° van het Decreet Basisbereikbaarheid;
 - personen die niet beschikken over een geldig vervoersbewijs of een in voorkomend geval gevalideerd vervoersbewijs;

⁹ <https://www.vlaanderen.be/basisbereikbaarheid/combimobiliteit/mobiliteitscentrale>

¹⁰ Voor richtlijnen over, zie:

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr-01-2018.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

- de personen die de volgende handelingen stellen:
 1. de personen die overlast veroorzaken op en rond het voertuig van de Maatschappij
 2. de personen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
 3. de personen die gevaar veroorzaken;
 - lijncontroleurs;
 - sanctionerende personeelsleden;
 - de ouders en voogden of de personen die een persoon als vermeld in art. 44ter van het Lijndecreet, die minderjarig is onder hun hoede hebben; en
- voor wat betreft de wijzigingen van het Decreet Basisbereikbaarheid, in artikel 35:
 - de personen die een overtreding begaan op de reisvoorwaarden, vermeld in artikel 2, 20°;
 - de personen die niet beschikken over een geldig en in voorkomend geval gevalideerd vervoersbewijs, als dat is voorgeschreven;
 - de personen die de volgende handelingen stellen:
 1. de personen die overlast veroorzaken op en rond het vaartuig van de exploitant van het openbaar personenvervoer over water of het voertuig dat ingezet wordt in het kader van het vervoer op maat;
 2. de personen die de dienstverlening verstoren of kunnen verstoren;
 3. de personen die gevaar veroorzaken;
 - de leden van het controlepersoneel, vermeld in artikel 40/0/1, §1;
 - de sanctionerende personeelsleden, vermeld in artikel 40/0/10, §1;
 - de ouders en de voogden of de personen die een persoon als vermeld in artikel 40/0/8, die minderjarig is onder hun hoede hebben.

29. De VTC stelt vast dat het Ontwerp de **categorieën van persoonsgegevens** die worden verwerkt aanduidt. Het gaat over:

- voor wat betreft de wijzigingen van het Lijndecreet:
 - de identiteitsgegevens, inclusief het identiteitskaartnummer;
 - de contactgegevens;
 - de bankgegevens;
 - het rijksregisternummer;
 - de kentekenplaat van de persoon als de overtreding plaatsvindt met een voertuig;
 - foto's die kunnen dienen als bewijs;
 - de vorige overtredingen die een persoon heeft begaan;
 - de abonnementsgegevens;
 - de naam, de voornaam, de contactgegevens en de geboortedatum van de ouders en de voogden of de personen die een persoon die minderjarig is onder hun hoede hebben;
 - de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om het proces-verbaal op te stellen, waaronder maar niet beperkt tot de datum en het tijdstip van de vaststelling, het nummer van het proces-verbaal en de plaats van de controle;
 - het personeelsnummer en de identiteit, waaronder de voornaam, de naam en de kantooradres van de lijncontroleur of het sanctionerend personeelslid;
 - de medische persoonsgegevens, die de persoon zelf aanbrengt ter ondersteuning van het verweer;
 - het financiële draagvlak van personen die een abonnement voor verhoogde tegemoetkoming hebben; en
- voor wat betreft de wijzigingen van het Decreet Basisbereikbaarheid:
 - de identiteitsgegevens, inclusief het identiteitskaartnummer;
 - de contactgegevens;
 - de bankgegevens;
 - het rijksregisternummer;
 - de kentekenplaat van de persoon als de overtreding plaatsvindt met een voertuig;
 - foto's die kunnen dienen als bewijs;

- de vorige overtredingen die een persoon heeft begaan;
 - de abonnementsgegevens;
 - de naam, de voornaam, de contactgegevens en de geboortedatum van de ouders en de voogden of de personen die een persoon die minderjarig is onder hun hoede hebben;
 - de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om het proces-verbaal op te stellen, waaronder maar niet beperkt tot de datum en het tijdstip van de vaststelling, het nummer van het proces-verbaal en de plaats van de controle;
 - het personeelsnummer en de identiteit, waaronder de voornaam, de naam en het kantooradres van het lid van het controlepersoneel of het sanctionerend personeelslid;
 - de medische persoonsgegevens die de persoon zelf aanbrengt, ter ondersteuning van het verweer; en
 - het financiële draagvlak van personen die een abonnement voor verhoogde tegemoetkoming hebben.
30. De VTC wijst er bovendien op dat wanneer er financiële gegevens worden verwerkt, met name over het financieel draagvlak van personen die een abonnement voor verhoogde tegemoetkoming hebben, deze gegevens als gevoelige gegevens of gegevens van zeer persoonlijke aard kunnen worden beschouwd, wat een extra reden is om ze omzichtig te behandelen.
31. Het Ontwerp bepaalt dat het **rijksregisternummer** zal worden verwerkt. De VTC wijst op het derde lid van paragraaf 1 van artikel 8 van de wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen:
- “§ 1. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken, wordt door de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken toegekend aan de overheden, instellingen en personen, bedoeld in artikel 5, § 1, wanneer dit gebruik noodzakelijk is voor de uitvoering van taken van algemeen belang. De machtiging om het Rijksregisternummer te gebruiken houdt de verplichting in dit Rijksregisternummer eveneens te gebruiken in de contacten met het Rijksregister van de natuurlijke personen. Er is geen machtiging vereist om het Rijksregisternummer te gebruiken wanneer dit gebruik uitdrukkelijk voorzien is door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.”*
32. De VTC stelt vast de artikelen 8 en 33 van het Ontwerp kunnen dienen als decretale basis voor het **gebruik** van het rijksregisternummer. Bovendien verwijst de Memorie van Toelichting ook naar artikel 44ter van het Lijndecreet en artikel 40/0/8 van het Decreet Basisbereikbaarheid als rechtsgrond voor het gebruik van het rijksregisternummer. In het geval er **toegang** nodig zou zijn tot informatiegegevens in het Rijksregister, of om er een **mededeling** van te verkrijgen, zal er echter wel nog steeds een machtiging nodig zijn van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken zoals omschreven in artikel 5 van de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen. Volgens de Memorie van Toelichting zou De Lijn alvast een machtiging hebben verkregen.
33. Voor wat de mededeling van persoonsgegevens betreft, zal rekening moeten worden gehouden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
34. Bovendien kunnen bepaalde mededelingen ook onderworpen zijn aan artikel 20 van de WVG of artikel 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid¹¹.

¹¹ Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (B.S. 10 september 2018) <https://dt.bosa.be/nl/ivc>

6. Bewaartermijn

35. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
36. Wat betreft de **bewaartermijn** van de persoonsgegevens die in het kader van het Ontwerp worden verwerkt, wordt het volgende bepaald:
- voor wat betreft de wijzigingen van het Lijndecreet, in artikel 7:
“[...] 2° de verwerkingsverantwoordelijke bewaart persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden, vermeld in artikel 44sexies van dit decreet, en niet langer dan één jaar nadat een dossier is afgesloten of niet langer dan één jaar nadat de verjaringstermijn, vermeld in artikel 44 undecies van dit decreet, is verstreken.”¹²
 - voor wat betreft de wijzigingen van het Decreet Basisbereikbaarheid, in artikel 32:
“[...] 6° de persoonsgegevens worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan noodzakelijk is voor de doeleinden, vermeld in artikel 40/0/5, waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt en niet langer dan één jaar na het afsluiten van het dossier of één jaar nadat de verjaringstermijn, vermeld in artikel 40/0/14, is verstreken.”
37. De criteria die toelaten de bewaartermijn(en) te bepalen, werden in het Ontwerp voldoende verduidelijkt in het licht van artikel 6.3 van de AVG.

7. Juistheid

38. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
39. Het Ontwerp bepaalt hierover:
- voor wat betreft de wijzigingen van het Lijndecreet, in artikel 7:
“[...] 4° de verwerkingsverantwoordelijke ziet erop toe dat de persoonsgegevens altijd juist en accuraat zijn.”
 - voor wat betreft de wijzigingen van het Decreet Basisbereikbaarheid, in artikel 32:
“[...] 40/0/3 De verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 40/0/2, verwerkt de persoonsgegevens onder de volgende voorwaarden: [...] 4° de persoonsgegevens zijn juist en als dat nodig is worden ze geactualiseerd.”
40. De VTC beoordeelt het positief dat er bepalingen over de juistheid werden opgenomen.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

41. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde

¹² “**Artikel 44undecies.** De administratieve geldboetes verjaren na verloop van vijf jaar vanaf de datum waarop ze moeten worden betaald. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 tot en met artikel 2250 van het Burgerlijk Wetboek.”

communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

42. Er wordt in het Ontwerp voor wat betreft de wijzigingen van het Decreet Basisbereikbaarheid, al het volgende bepaald in artikel 32: *“De verwerkingsverantwoordelijke informeert de betrokkenen vooraf over de verwerking van hun persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 van de algemene verordening gegevensbescherming.”* Voor de wijzigingen aan het Lijndecreet werd een gelijkaardige bepaling opgenomen in art. 7 van het Ontwerp.
43. De VTC beveelt aan om het Ontwerp aan te vullen met de verplicht op te nemen vermeldingen zoals bedoeld in randnummer 41, met eventuele verwijzing naar een privacyverklaring op een formulier of website, zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het duidelijk is tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten inzake bescherming van persoonsgegevens (of de Vlaamse Regering op te dragen dat te doen).

9. Beveiligingsmaatregelen

44. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
45. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens niet duidelijk afgebakend zijn en het mogelijk delicate gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
46. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹³ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁴ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁵ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁶.
47. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
 - de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

¹³ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁴ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (http://vtc.corve.be/docs/VTC_VEILIGHEID_referentiemaatregelen-vs-01.pdf)

¹⁵ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁶ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

48. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁷.
49. De VTC beoordeelt het positief dat er in het Ontwerp verwezen wordt naar beveiliging van gegevens en passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van betrokkenen in artikel 32 voor de wijzigingen aan het Decreet Basisbereikbaarheid. In de Memorie van Toelichting werd de beveiliging en passende waarborgen voor beide decreten verder uiteengezet als volgt: *“Deze technische en organisatorische maatregelen omvatten onder andere, maar zijn niet beperkt tot het bewaren van de persoonsgegevens in een veilige omgeving, toegangsbeheer tot de persoonsgegevens, controles op toegangsrechten, technische beveiliging van controle apparaten, bewaren van kopieën van de data op de backend, verwijderen van persoonsgegevens na verstrijken van de bewaartermijn, verstrekken van opleidingen in verband met de verwerking van persoonsgegevens aan alle medewerkers die toegang hebben tot de persoonsgegevens, verstrekken van informatie aan de betrokkenen over hoe er wordt omgegaan met hun persoonsgegevens etc.”*¹⁸
50. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁹.

III. BESLUIT

51. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid het uitwerken van transparantiemaatregelen, eventueel via delegatie aan de Vlaamse Regering (luik 8).
52. Gezien een aantal bepalingen in verband met de verwerking van persoonsgegevens algemeen geformuleerd zijn en aan de Vlaamse Regering wordt overgelaten deze zo het noodzakelijk blijkt in te vullen, zal de VTC die aspecten beoordelen als haar uitvoeringsbesluiten worden voorgelegd.
53. De VTC wijst erop dat de uitbouw van de Mobiliteitscentrale, die in het Ontwerp maar beperkt wordt behandeld, mogelijk meer verwerkingen en gegevensstromen zal meebrengen met potentieel meer mogelijkheden om de betrokken te volgen en profileren. Ze maakt dan ook een voorbehoud voor wat nu in dat kader wordt geregeld tot het volledige beeld duidelijk is.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-06-29 23:38:31 +02:0
Reden: Ik keur dit document goed

¹⁷ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁸ Zie pagina 5 voor de wijziging van het Lijndecreet en pagina 20 voor de wijziging van het Decreet Ba

¹⁹ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.